

บันทึก

เรื่อง การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีของธนาคารออมสิน
เพื่อบริจาคเงินให้แก่กระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๒๙.๓/๑๔๐๖๒ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ตามที่ธนาคารออมสินได้เคยหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ธนาคารออมสินจะนำเงินผลประโยชน์จำนวนร้อยละ ๓๕ ของกำไรสุทธิประจำปี ๒๕๒๘ บริจาคให้แก่กระทรวงการคลัง ได้หรือไม่ และคณะกรรมการธนาคารออมสินจะมีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน เพื่อบริจาคให้แก่กระทรวงการคลัง ได้เพียงใด หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าการจ่ายเงินจากผลประโยชน์ของธนาคารออมสินต้องจำกัดให้กระทำได้เพียงเท่าที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๔๘๙ เท่านั้น จะจ่ายนอกเหนือไปจากบทบัญญัติดังกล่าวมิได้ ดังนั้น การที่ธนาคารออมสินจะนำเงินผลประโยชน์จำนวนร้อยละ ๓๕ ของกำไรสุทธิประจำปี ๒๕๒๘ ไปบริจาคให้แก่กระทรวงการคลัง ย่อมกระทำมิได้เพราะเป็นการดำเนินการที่ขัดกับพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ.๒๔๘๙ และเมื่อเป็นเช่นนี้คณะกรรมการธนาคารออมสินก็ย่อมไม่มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงินเพื่อบริจาคในกรณีดังกล่าวได้ นั้น

กระทรวงการคลังเห็นว่า กรณีที่ธนาคารออมสินได้เคยหารือดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นกรณีการบริจาคเงินให้แก่กระทรวงการคลังจากผลการดำเนินงานของธนาคารออมสิน โดยจัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปี แต่เนื่องจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน ทำให้ฐานะการเงินการคลังของประเทศมีความตึงตัวเงินงบกลางเพื่อสำรองไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน เช่น ปัญหาภัยทางธรรมชาติ ได้แก่ปัญหาฝนแล้งหรือน้ำท่วม นั้น มีอยู่เพียง ๙,๐๐๐ ล้านบาท กระทรวงการคลังจึงพิจารณาเห็นว่า หากจะขอรับเงินบริจาคธนาคารออมสิน โดยให้ธนาคารออมสินตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามมาตรา ๑๙ (ข) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ.๒๔๘๙ เช่นเดียวกับการบริจาคเงินให้กับสาธารณกุศลต่าง ๆ เช่น กองทุนสืบสานปณิธานสมเด็จพระยาฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศลสำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินช่วยเหลือพนักงานกรณีถึงแก่กรรมและประสบวินาศภัย เป็นต้น เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นการประหยัดเงินงบกลางที่มีอยู่อย่างจำกัด จะกระทำหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และ

ผู้แทนธนาคารออมสินแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๑๙^๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๔๘๙ ได้กำหนดให้ผลประโยชน์ที่ธนาคารออมสินได้รับในแต่ละปีจะนำมาใช้จ่ายได้เฉพาะเป็น ดอกเบี้ยเงินฝาก ค่าใช้จ่ายในการธนาคารออมสินภายในวงเงินที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เห็นชอบและเงินอื่นใดที่ต้องจ่ายตามข้อผูกพัน และในมาตรา ๒๐^๒ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้ผลประโยชน์ที่เหลือจากการจ่ายตามมาตรา ๑๙ จะต้องนำไปสะสมไว้สำหรับการ ดำเนินงานของธนาคารออมสินต่อไป จากบทบัญญัติดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าการจ่ายเงินจาก ผลประโยชน์ของธนาคารออมสินถูกจำกัดให้จ่ายได้เฉพาะกรณีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙ แห่ง พระราชบัญญัติธนาคารออมสินฯ เท่านั้น จะจ่ายนอกเหนือไปจากที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติ ดังกล่าวมิได้

สำหรับกรณีที่หาว่ากระทรวงการคลังจะขอให้ธนาคารออมสินอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๑๙(ข) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๔๘๙ ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของธนาคารฯ เพื่อบริจาดเงินให้แก่กระทรวงการคลังเช่นเดียวกับกรณีที่ธนาคารฯ ตั้งงบประมาณ รายจ่ายประจำปีเพื่อบริจาดเงินให้แก่กิจกรรมสาธารณกุศลต่าง ๆ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า การ บริจาดเงินให้แก่กระทรวงการคลังในกรณีนี้มีได้มีลักษณะเป็นการบริจาดเงินเพื่อสาธารณกุศล อย่างแท้จริง แต่มีลักษณะเป็นการจัดสรรเงินตามคำขอให้แก่กระทรวงการคลังเพื่อนำไปใช้จ่าย แทนการตั้งงบประมาณรายจ่ายจากรายได้ของรัฐตามวิธีการงบประมาณอันมิใช่เป็นค่าใช้จ่ายใน การธนาคารออมสินตามมาตรา ๑๙(ข) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๔๘๙ และ มิได้มีบทบัญญัติอื่นในกฎหมายที่กำหนดให้อำนาจธนาคารออมสินดำเนินการดังกล่าว ดังนั้น ธนาคารออมสินจึงไม่อาจอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙(ข) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๔๘๙ ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อบริจาดเงินให้แก่กระทรวงการคลังได้

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ มาตรา ๑๙ ผลประโยชน์ที่ได้มาในปีหนึ่ง ๆ ให้ธนาคารออมสินปฏิบัติดังนี้

(ก) จ่ายดอกเบี้ยเงินฝาก

(ข) จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการธนาคารออมสินภายในวงเงินที่รัฐมนตรีเห็นชอบ

(ค) จ่ายเป็นเงินอื่นใดที่ต้องจ่ายตามข้อผูกพัน

^๒ มาตรา ๒๐ การจ่ายเงินตามมาตรา ๑๙ ก่อน หากมีจำนวนเหลือมากน้อยเท่าใด ให้สะสมไว้ สำหรับการธนาคารออมสินต่อไป

ถ้าผลประโยชน์ที่ได้มาในปีใดไม่พอแก่การจ่ายประจำปีนั้น ก็ให้จ่ายจากเงินที่ได้สะสมไว้ สำหรับการธนาคารได้เท่าจำนวนที่ขาด ถ้ายังไม่พอจ่าย ก็ให้กระทรวงการคลังจ่ายเงินคงคลังเพิ่มเติมให้จนครบ จำนวน

ถ้าในปีต่อ ๆ ไปมีผลประโยชน์เหลือจ่าย ให้ใช้คืนเงินคงคลังจนครบจำนวนที่ได้จ่ายตาม ความในวรรคก่อน และเมื่อเหลือเท่าใดจึงให้สะสมไว้สำหรับการธนาคารออมสิน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๔๑